



Europarådets
konvention
om
**indsatsen
mod
menneske-
handel**



Ofrenes
Rettigheder

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE



Handel med mennesker er et overgreb på rettigheder og påvirker tilværelsen for utallige mennesker i og udenfor Europa. Et stigende antal kvinder, mænd og børn handles som varer på tværs af landegrænser eller i deres eget land og bliver holdt fast i udnyttelse og misbrug.

■ Europarådets konvention om indsatsen mod menneskehandel trådte i kraft d. 1. februar 2008. Dens formål er at:

- ▶ Forebygge og bekæmpe menneskehandel,
- ▶ Beskytte ofre for menneskehandel,
- ▶ Retsforfølge menneskehandlere, og
- ▶ Styrke koordineringen af den nationale indsats og internationalt samarbejde.

■ Konvention omfatter:

- ▶ alle former for handel, såvel inden for et lands grænser som på tværs af landegrænser, og hvad enten de har forbindelse til organiseret kriminalitet eller ej,
- ▶ alle ofre for menneskehandel (kvinder, mænd og børn),
- ▶ alle former for udnyttelse (seksuel udnyttelse, tvangsarbejde eller tvungne serviceydelser, slaveri, trældom, organfjernelse, mv).

■ Konventionens særlige værdi er dens fokus på menneskerettigheder og beskyttelse af ofre. Den definerer menneskehandel som en overtrædelse af menneskerettighederne og en krænkelse af menneskers værdighed og integritet. Det betyder, at de nationale myndigheder pådrager sig et ansvar, hvis de undlader at træffe foranstaltninger til at forebygge og bekæmpe menneskehandel, beskytte ofrene og til effektivt at efterforske sager om menneskehandel.

■ Menneskehandel er et verdensomspændende fænomen, som ikke kender nogen grænser, og dermed har konventionen relevans for lande overalt på kloden og er åben for, at de kan tilslutte sig den.



HVAD ER MENNESKEHANDEL?

— Konventionen definerer menneskehandel som en kombination af følgende tre elementer:

- ▶ en **handling**: at rekruttere, transportere, overføre, eller modtage personer, eller holde dem skjult,
- ▶ der foretages med visse **midler**: trusler, magtanvendelse eller andre former for tvang, bortførelse, svig, bedrageri, misbrug af magt eller udnyttelse af en sårbar situation, ydelse eller modtagelse af betaling eller goder med det formål at opnå samtykke fra en person, der har myndighed over en anden person,
- ▶ med **henblik på udnyttelse**: det kan som minimum være udnyttelse af andres prostitution eller anden form for seksuel udnyttelse, tvangsarbejde eller tvangsydelse, slaveri eller slaverilignende praksis, trældom eller fjernelse af organer.

HVAD ER FORSKELLEN MELLEM MENNESKEHANDEL OG MENNESKESMUGLING?

— Menneskesmugling har til formål at udnytte den ulovlige transport af mennesker over en landegrænse til enten direkte eller indirekte at opnå et gode, det være sig af økonomisk eller anden materiel art, hvorimod formålet med menneskehandel er udnyttelse. Samtidigt indebærer menneskehandel ikke nødvendigvis, at en landegrænse krydses, men kan foregå inden for et lands grænser.



HVEM BLIVER OFFER FOR MENNESKEHANDEL?

— Alle kan blive ofre for menneskehandel – kvinder, mænd og børn – mennesker i alle aldersgrupper og med forskellig social baggrund. Ofre for menneskehandel bliver f.eks. tvunget til at levere seksuelle ydelser, arbejde for ringe eller slet ingen betaling, eller få fjernet et organ. Ofte ledsages udnyttelsen af fysisk og psykisk vold og trusler mod ofrene og deres familier.

— Ifølge konventionen er et offer for menneskehandel en person, som er blevet rekrutteret, transporteret, overført, holdt skjult eller modtaget inden for et lands grænser eller på tværs af landegrænser, ved anvendelse af trusler, magt, svig, tvang eller andre ulovlige midler med henblik på udnyttelse.

— Et barn anses for at være offer for menneskehandel uanset den måde, hvorpå barnet blev rekrutteret, transporteret, overført, holdt skjult eller modtaget med henblik på udnyttelse.

— At en person har givet “samtykke” til udnyttelse er uden betydning i situationer, hvor et eller flere af de nævnte **midler** (tvang, svig, udnyttelse af en sårbar situation, mv) er blevet benyttet. Herudover anses en person for at være offer, også selv om udnyttelse endnu ikke har fundet sted, hvis han eller hun er blevet udsat for en af de nævnte **handling**er med anvendelse af et af de nævnte **midler**.

HVILKE RETTIGHEDER HAR OFRE FOR MENNESKEHANDEL EFTER KONVENTIONEN?

Identifikation

Ofre for menneskehandel skal formelt identificeres som ofre for at forhindre, at de bliver behandlet som ulovlige indvandrere eller kriminelle. Identifikationen foretages af særligt uddannede personer (f.eks. politi, socialrådgivere, arbeidstilsyn, læger, støttepersoner, m.fl.) som følger godkendte procedurer og identifikationskriterier.

Restitutions- og betænkningstid

Selv inden en person formelt er blevet identificeret som offer for menneskehandel, har den pågældende ret til en periode på mindst 30 dage til at restituere sig, komme væk fra menneskehandlernes indflydelse og overveje at samarbejde med myndighederne om efterforskningen af den strafbare menneskehandel. I denne periode kan den pågældende ikke udvises af landet, og han eller hun har ret til bistand, også selvom opholdet er irregulært.

Bistand

Uanset om ofre er villige eller ej til at samarbejde i efterforskningen eller deltage som vidne, har de ret til:

- ▶ passende og sikker indkvartering
- ▶ psykologbistand
- ▶ materiel bistand
- ▶ adgang til akut lægehjælp
- ▶ oversættelses- og tolkebistand
- ▶ rådgivning og information
- ▶ bistand under straffesagen
- ▶ adgang til arbejdsmarkedet og erhvervsuddannelse og undervisning hvis den pågældende opholder sig lovligt i landet.

Juridisk bistand

Ofre for menneskehandel har ret til at blive oplyst om deres rettigheder og alle relevante procedurer på et sprog, som de forstår. De har herudover ret til juridisk bistand og gratis retshjælp under visse omstændigheder.

Opholdstilladelse

Ofre kan få opholdstilladelse, hvis deres personlige situation tilsiger det, eller hvis det er nødvendigt, at de forbliver i landet for at kunne samarbejde med myndighederne i efterforskningen af den strafbare menneskehandel. Opholdstilladelsen kan forlænges og har ingen betydning for retten til at søge asyl.

Beskyttelse af privatliv og identitet

Ofres personoplysninger må ikke være offentligt tilgængelige og må kun opbevares til brug i særlige retslige sammenhænge. Oplysningerne må ikke bruges på en måde, der gør det muligt at identificere ofrene.

Beskyttelse under efterforskning og retssag

Ofre og deres familiemedlemmer skal om nødvendigt have beskyttelse imod mulige repressalier eller intimidering fra menneskehandlerne. Beskyttelse kan bl.a. bestå i fysisk beskyttelse, flytning til et nyt opholdssted, en ny identitet og hjælp til at finde beskæftigelse.

Erstatning

Ofre for menneskehandel har ret til økonomisk erstatning for den overlast, som menneskehandlerne har udsat dem for. Erstatning vil enten blive tilkendt af en domstol efter konfiskation af menneskehandlernes formue, eller udbetalt af den stat, hvor udnyttelsen har fundet sted.

Hjemsendelse til oprindelseslandet

Hjemsendelse af ofre til oprindelseslandet skal ske under behørig hensyntagen til deres rettigheder, sikkerhed og værdighed, og til hvor langt en eventuel retssag er nået. Efter hjemsendelsen skal ofre have bistand til genintegrering, herunder hjælp til uddannelse og til at finde beskæftigelse.

HVILKE SÆRLIGE RETTIGHEDER HAR BØRN, SOM ER BLEVET OFRE FOR MENNESKEHANDEL?

— Ud over de nævnte rettigheder, som gælder for alle ofre for menneskehandel, gælder følgende særlige rettigheder for børn:

- ▶ uledsagede børn tildeles en værge, som skal varetage deres interesser,
- ▶ der tages skridt til at fastslå barnets identitet og nationalitet og, hvis det er til barnets bedste, finde barnets familie,
- ▶ hvis et offers alder ikke kan fastslås med sikkerhed, men der er god grund til at formode, at den pågældende er under 18 år, anses offeret for at være et barn og skal dermed ydes særlig beskyttelse, indtil alderen kan fastslås,
- ▶ børn har ret til undervisning og hjælp under behørig hensyntagen til deres behov,
- ▶ forud for hjemsendelse gennemføres en risiko- og sikkerhedsbedømmelse, og hjemsendelse finder kun sted, hvis det tjener barnet bedst,
- ▶ børn skal have særlig beskyttelse under efterforskningen og retssagen.





OVERVÅGNING AF KONVENTIONENS IMPLEMENTERING

— Alle lande der har tiltrådt Europarådets konvention bliver regelmæssigt overvåget af Ekspertgruppen om indsatsen mod menneskehandel (GRETA). GRETAs rolle er at sikre, at konventionens bestemmelser bliver implementeret effektivt, og at ofrenes rettigheder bliver respekteret i praksis.

— GRETA analyserer situationen i det enkelte land og udarbejder rapporter, som beskriver god praksis og mangler, og som indeholder henstillinger til forbedringer af den måde, det enkelte land implementer konventionen. Rapporterne og henstillingerne er offentligt tilgængelige og kan findes på Europarådets hjemmeside om bekæmpelse af menneskehandel.

Yderligere oplysninger kan fås hos

Sekretariatet for Europarådets konvention om indsatsen mod menneskehandel
(GRETA i Komitéen af deltagende lande)

Europarådet / Council of Europe

F-67075 Strasbourg Cedex

Frankrig / France

E-mail: Trafficking@coe.int

www.coe.int/trafficking